

عنوان مقاله:

تاملی بر انواع تأثرات تلمیحی شاعران دوره بازگشت از شاهنامه

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ادبیات، دوره 14، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

صادق ارشی - دانش آموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

مصطفی گرجی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور آمل، مازندران، ایران

ایوب مرادی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

به دلیل اهمیت شاهنامه، اقبال به آن در دوره بازگشت ادبی زیاد شد. شاعران این دوره می کوشیدند تا از لحاظ سبکی، مضمونی، بلاغی، زبانی و... شعر خود را به شعر شاعران بزرگ، به ویژه فردوسی شبیه کنند. هدف مقاله حاضر، بررسی پنج دیوان از پنج شاعر برجسته این دوره/مکتب، یعنی صحبت لاری، فتحعلی خان صبا، قآنی شیرازی، سروش اصفهانی و داوری شیرازی، از منظر انواع تأثیرپذیری از تلمیحات شاهنامه ای است که شامل صور خیال متأثر یا ساخته شده با اشارات و داستان های شاهنامه ای، مدح و برتری ممدوح بر شاهان و پهلوانان، جادوی مجاورت، عبرت و تنبه دادن خواننده از داستان های عبرت برانگیز شاهنامه، ذکر احوال شخصی شاعر با بهره گیری از داستان های شاهنامه ای، بهره گیری از اشارات شاهنامه ای در مثل و استفاده از ظرفیت های داستانی شاهنامه در دعای شریطه قصیده می باشد. مقایسه بسامد تلمیحات شاهنامه ای در دیوان پنج شاعر مذکور در پایان مقاله و در قالب جدول آماری آمده است. در این مقایسه قآنی بیش از همه و داوری کمتر از دیگران از این نوع تلمیحات بهره برده است. پژوهش حاضر با روش تحلیلی با رویکرد توصیفی انجام شده و نتیجه کاوش در دیوان پنج شاعر، نشان می دهد که شاعران مذکور تلمیحات شاهنامه ای را با هدف و در قالب بهره گیری های گوناگون به کار برده اند.

کلمات کلیدی:

فردوسی، شاهنامه، بازگشت ادبی، تأثیرپذیری، تلمیحات شاهنامه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1794822>

